

زیر و بم ۳۲۰۰ NGL از زبان مدیرعامل شرکت ملی نفت ایران

[زیر و بم ۳۲۰۰ NGL از زبان مدیرعامل شرکت ملی نفت ایران](#)

خجسته مهر گفت: جمع آوری و جلوگیری از سوزانده شدن ۵۰۰ میلیون فوت مکعب روزانه گازهای همراه میادین غرب کارون از مهم ترین اهداف اجرای طرح ان جی ال ۳۲۰۰ است.

به گزارش مشعل نیوز؛ طرح احداث کارخانه گاز و گاز مایع (NGL ۳۲۰۰)، یکی از بزرگترین طرح‌های صنعتی است که علاوه بر آثار اقتصادی قابل توجه، گام بلندی در مسیر جمع آوری گازهای همراه و حفظ محیط زیست خواهد بود.

از جمله مزایا و اهداف اجرای این طرح نیز می‌توان به کاهش آلودگی زیست محیطی، راندمان بیشتر در تصفیه نفت و گاز در نتیجه افزایش واحدهای جداساز و شیرین سازی گاز ترش، افزایش چشمگیر ظرفیت تولید کاندنسیت و گازهای سبک و تصفیه شده نظیر پروپان، بوتان، متان و ... که سهم بزرگی در پیشرفت طرح‌های حوزه پتروشیمی دارد، اشاره کرد.

اینک در آستانه راه اندازی فاز نخست این طرح بزرگ، فرصت را مغتنم دانسته و گفت و گویی با محسن خجسته مهر؛ مدیرعامل شرکت ملی نفت ایران داشته ایم تا ضمن اطلاع از دستاوردهای این طرح بزرگ، فراز و فرودهای مربوط به این طرح را از ابتدای تعریف پروژه تا به امروز مورد واکاوی قرار دهیم.

به عنوان نخستین سوال، کلیاتی از تاریخچه اجرای این طرح بزرگ در حوزه جمع آوری گازهای همراه نفت بفرمائید

احداث کارخانه گاز و گاز مایع (NGL-۳۲۰۰) از ابتدا در منطقه غرب کارون و به منظور جمع آوری و فرآوری گازهای همراه میادین آن حوزه (آزادگان شمالی و جنوبی، یادآوران، دارخوین، یاران شمالی و جنوبی، سهراب، سپهر، جفیر، سوسنگرد و بند کرخه) به ظرفیت روزانه ۵۰۰ میلیون فوت مکعب تعریف شد.

این کارخانه در دو ردیف فرآوری طراحی شد و در سال ۱۳۹۰ قرارگاه سازندگی خاتم الانبیا به عنوان پیمانکار اجرایی آن انتخاب شد و متعاقب آن، فرآیند تأمین مالی به کنسرسیومهای قرارگاه سازندگی خاتم الانبیا و پتروشیمی بندر امام خمینی واگذار شد. در عین حال با توجه به رویکرد جدید وزارت نفت مبنی بر واگذاری تأسیسات NGL و روند کند عملیات اجرایی آن با پیشرفت حدود ۴۵ درصد، طرح مذکور در سال ۱۳۹۶ به شرکت صنایع پتروشیمی خلیج فارس واگذار شد.

اجرای قرارداد این طرح در قالب ساخت، تملک و بهره برداری (B00) و مشتمل بر فروش خوراک گاز است و فاز نخست آن با هزینه‌ای در حدود ۱۴۰۰ میلیون دلار از سوی سرمایه گذار اجرایی می‌شود.

همانطور که قبلاً اشاره کردم، جمع آوری و جلوگیری از سوزانده شدن ۵۰۰ میلیون فوت مکعب در روز از گازهای همراه میادین غرب کارون و فازهای توسعه‌ای آتی میادین آزادگان، یادآوران و... مهم‌ترین هدف اجرای این طرح است.

این طرح چه کمکی در جمع آوری گازهای همراه خواهد کرد؟

با راه اندازی ردیف اول این طرح، گازهای همراه تولیدی میادین آزادگان شمالی، یادآوران و یاران فرآوری خواهد شد و با اجرای ردیف دوم این واحد نیز ظرفیت لازم برای جمع‌آوری تمامی گازهای همراه میدانهای غرب کارون در شرایط توسعه کامل فراهم می‌شود.

با اجرای کامل این طرح همچنین ظرفیت استحصال یک میلیون و ۸۰۰ هزار تن در سال اتان و ترکیبات سنگین‌تر از آن ایجاد خواهد شد.

تولید روزانه ۷۰ میلیون فوت مکعب گاز سبک شیرین و حدود یک‌هزار و ۲۰۰ تن میعانات گازی از دیگر مزایای این طرح است.

این مقادیر در فاز اول شامل ظرفیت فرآورش ۲۵۰ م‌ف‌م‌ر گاز ترش همراه میادین حوزه غرب کارون و تولید حدود ۱۸۰ م‌ف‌م‌ر گاز شیرین و سالانه ۹۰۰ هزارتن ترکیبات سنگین‌تر از اتان خواهد بود.

در عین حال، هم اکنون به میزان روزانه ۲۰ میلیون فوت مکعب از گازهای فلر آزادگان شمالی به سمت NGL ۳۲۰۰ منتقل می‌شود و به تدریج دبی گاز ارسالی به ۳۰ میلیون فوت مکعب در روز خواهد رسید که با توقف گازسوزی در این کارخانه و همه میادین غرب کارون ضمن مولد سازی، حفظ سرمایه ملی و تولید ثروت، شاهد صنعت نفتی بیش از پیش سبز در غرب کارون و پایان آلودگی‌های محیط زیستی مشعل‌های نفتی استان‌های نفتخیز به ویژه استان‌های خوزستان، کهگیلویه و بویراحمد، بوشهر و ایلام خواهیم بود.

مقصد اصلی گازهای فرآورش شده کجاست؟

این مجتمع در مجموع با ظرفیت استحصال یک میلیون و ۸۰۰ هزار تن در سال اتان و ترکیبات سنگین‌تر، تأمین بخشی از خوراک واحدهای پتروشیمی بندر امام خمینی (ره) را بر عهده دارد و در جبران کمبود خوراک فعلی و آتی این مجتمع پتروشیمی بسیار مؤثر خواهد بود. علاوه بر این گازهای سبک و تصفیه شده در حدود ۸۰ میلیون فوت مکعب در روز نیز برای تأمین گاز کشور به شبکه سراسری گاز ارسال می‌شود. گوگرد گرانول شده نیز از تولیدات کارخانه‌ای خواهد بود که می‌تواند در صنایع شیمیایی و کشاورزی مورد استفاده قرار گیرد.

در اجرای این طرح تا چه میزان از توان داخلی استفاده شده است؟

یکی از موارد قابل توجه در راه اندازی طرح NGL ۳۲۰۰، بومی سازی بیش از ۶۰ درصد تجهیزات کاربردی در این طرح بزرگ، (از طراحی تا ساخت و راه اندازی) است که با توجه به پیچیدگی فرآورش گاز و استحصال ترکیبات و محصولات گازی و تحریم‌های غرب که عملاً دستیابی به این تکنولوژی‌ها را غیرممکن ساخته است، بسیار با اهمیت است.

در عین حال با اجرای این طرح، برای حدود ۱۵۰۰ نفر به صورت مستقیم

و حدود ۳۵۰۰ نفر به صورت غیرمستقیم شغل می‌شود که با اولویت به کارگیری نیروهای بومی منطقه دشت آزادگان انجام می‌شود.

کمی درباره وضعیت پیشرفت و جریان‌های خوراک و محصولات این طرح بگویند

همانطور که گفتم، با اجرای کامل این طرح، امکان پالایش روزانه ۵۰۰ میلیون فوت مکعب گاز ترش میادین غرب کارون فراهم می‌شود. در این میان حدود ۸۰ میلیون فوت مکعب در روز گاز ترش از میدان نفتی یادآوران تأمین می‌شود که در قالب خط لوله‌ای به طول ۲۲ کیلومتر به این واحد فرآوری ارسال می‌شود.

در عین حال ۳۰ میلیون فوت مکعب در روز گاز ترش از واحد CTEP میدان آزادگان شمالی با یک خط لوله ۴۴ کیلومتری و گاز ترش مرکز تفکیک یاران در خط لوله‌ای به طول ۴۷ کیلومتر به این مجتمع منتقل می‌شود.

حدود ۱۷۰ میلیون فوت مکعب در روز گاز ترش CTEP میدان نفتی آزادگان جنوبی با یک خط لوله ۱۶ کیلومتری و ۷۰ میلیون فوت مکعب در روز گاز ترش استحصالی میدان نفتی دارخوین با یک خط لوله ۷۰ کیلومتری و همچنین ۱۱۰ میلیون فوت مکعب در روز گاز ترش از ایستگاه جمع‌آوری گازهای همراه غرب کارون (فاز اول ۳۵ و فاز دوم ۷۵ میلیون فوت مکعب در روز) در قالب خط لوله‌ای به طول ۱۲ کیلومتر به ۳۲۰۰ NGL منتقل می‌شود.

زمان‌بندی مورد نظران برای تحقق کامل این طرح چیست؟

ردیف ۱ کارخانه ۳۲۰۰ NGL تا پایان این هفته به بهره‌برداری می‌رسد و بنا شده است تا راه‌اندازی واحد بهره‌برداری آزادگان جنوبی و راه‌اندازی ردیف دوم این طرح نیز تا پایان سال به انجام برسد.

در سال آینده برنامه راه‌اندازی خط انتقال گاز دارخوین و در سال ۱۴۰۴ نیز احداث ایستگاه تقویت فشار گاز غرب کارون به سرانجام می‌رسد و با توسعه سایر میادین غرب کارون تا پایان سال ۱۴۰۵، عملاً اجرای این طرح بزرگ نیز به اتمام می‌رسد.

شما قبلاً در بخشی از صحبت‌هایتان به سهم ۵۰ درصدی ۳۲۰۰ NGL در جمع‌آوری گازهای همراه غرب کارون اشاره کرده بودید. کمی درباره این فرآیند بگویند

بنابر برنامه ریزی انجام شده، مقرر شده تا پایان امسال، چیزی نزدیک به ۵۰ درصد گازهای مشعل همراه نفت جمع‌آوری شود که طرح NGL ۳۲۰۰ یکی از مهمترین طرح‌های تعریف شده در این بازه زمانی است. در واقع تا پایان امسال به طور میانگین معادل ۲۶.۴ میلیون مترمکعب گاز به‌صورت روزانه از مشعل‌ها جمع‌آوری خواهد شد که خود به معنای جمع‌آوری ۵۰ درصدی گازهای مشعل است.

در عین حال با توجه به اهمیت جمع‌آوری گازهای همراه نفت، مقرر شده تا میزان گازهای حاصل از جمع‌آوری مشعل‌ها در سال ۱۴۰۳، روزانه ۱۷ میلیون مترمکعب و در سال ۱۴۰۴ نیز حدود ۷ میلیون مترمکعب در روز افزایش یابد و در پایان افق ۱۴۰۴، باقی‌مانده این گازها نیز جمع‌آوری خواهد شد.

□ **مساله جمع‌آوری گازهای همراه نفت، از دغدغه‌های همیشگی شرکت ملی نفت ایران و وزارت نفت بوده است. در این حوزه از چه اهرم‌های سیاستی استفاده شده است؟**

همان‌طور که گفتید این موضوع همواره در برنامه شرکت ملی نفت ایران بوده است و توجه ویژه‌ای بدان شده است. با این وجود اتخاذ برخی از سیاست‌های راهبردی و اهتمام دولت سیزدهم به اجرای این طرح‌ها، باعث شتاب بخشی به فعالیتهای تعریف شده ذیل این طرح شده است که نمونه عملی آن را در افتتاح فاز نخست ۳۲۰۰ NGL تا پایان این هفته شاهد خواهیم بود.

می‌توانید به صورت دقیق‌تر به این موارد قانونی اشاره کنید؟

بله. بند (۱۵) سیاست‌های کلی برنامه ششم توسعه از سوی مقام معظم رهبری (مدظله العالی) که در ۹ تیرماه ۱۳۹۴ ابلاغ شد و در آن به صراحت به واگذاری طرح‌های جمع‌آوری، مهار، کنترل و بهره‌برداری از گازهای همراه تولید در کلیه میادین نفتی و تأسیسات صنعت نفت به مردم اشاره شده است، یکی از این سیاست‌های راهبردی است.

در عین حال، بند (الف) ماده (۴۸) قانون برنامه پنج ساله ششم توسعه مصوب سال ۱۳۹۵ جهت واگذاری حداقل نود درصد گازهای مشعل و مهار و کنترل آنها توسط بخش خصوصی تا پایان برنامه ششم و همچنین بند (د) تبصره (۴) ماده واحده قانون بودجه سال ۱۴۰۰ جهت بازیابی اتان، پروپان و بوتان (الپی‌جی) و میعانات گازی (ان‌جی‌ال) حداقل به میزان یک میلیون تن در سال از دیگر راهبردهای قانونی است که مورد توجه بوده است.

به افتتاح این طرح تا پایان این هفته اشاره کردید. آیا طرح‌های دیگری نیز در حوزه جمع‌آوری گازهای همراه در این مدت تعریف شده است؟

بله. احداث ایستگاه پیش‌تراکم کارخانه گاز و گازمایع ۹۰۰ و کارخانه گاز و گازمایع ۱۰۰۰ از دیگر طرح‌های تعریف شده در این حوزه است که تا پایان هفته و در قالب سفر مقام محترم ریاست جمهوری به صورت رسمی افتتاح می‌شود.

در اجرای این دو طرح نیز به ترتیب در حدود ۱,۷۷۳ میلیارد ریال + ۳/۴ میلیون یورو و ۱,۶۸۷ میلیارد ریال + ۴/۹۵ میلیون یورو سرمایه گذاری صورت گرفته است